

I.

Zpráva o situaci v oblasti migrace ke dni 31. března 2016

Tento materiál byl vytvořen Ministerstvem vnitra v rámci plnění usnesení vlády ze dne 12. října 2015 č. 824, kterým se mění usnesení ze dne 29. července 2015 č. 621, o Strategii migrační politiky České republiky a Komunikační strategii České republiky k migraci. Členům vlády je zpráva předkládána každých 14 dní a poskytuje jim aktuální informace vztahující se k období uplynulému od předložení poslední zprávy.

1. Situace v České republice

Pokračující migrační vlna se i v druhé polovině března 2016 vyhýbá České republice, na jejím území jsou ve spojitosti s migrační krizí zajišťováni pouze jedinci či malé skupiny migrantů.

V období od 16. do 31. března 2016 bylo v České republice evidováno celkem 64 žádostí o mezinárodní ochranu. Nejvíce žádostí o mezinárodní ochranu podali státní příslušníci Iráku v počtu 23 žádostí. Druhý nejvyšší počet podaných žádostí byl zaznamenán u státních příslušníků **Ukrajiny**, kteří podali 17 žádostí, dále u občanů **Alžírsko a Kuby**, každý po 4 žádostech.

V rámci tranzitní nelegální migrace bylo od počátku posílených opatření vyhlášených dne 17. června 2015 do konce sledovaného období zjištěno **3 431 osob**. V období od 16. do 31. března 2016 bylo zjištěno **30 případů tranzitní nelegální migrace**. Ve sledovaném období se mezi nejčastějšími státními příslušnostmi vyskytovalo 20 občanů Iráku, 2 občané Indie a 2 občané Vietnamu. Skupina 17 Iráčanů, z toho 7 žen a 5 dětí, byla dne 25. března zjištěna v Jihomoravském kraji při cestě v dodávce, cílem cesty bylo Německo. K nejvíce zjištěním docházelo v Jihomoravském kraji (27 případů), dále také v Ústeckém kraji a v kraji Vysočina. Kromě zjištěné skupiny 17 osob přepravujících se v dodávce, využívali migranti nejvíce vlakové spoje (10), dopravu osobním automobilem (2) a autobusovou dopravu (1). Ve sledovaném období bylo mezi příchozími zjištěno 9 žen a 5 dětí do 15 let.

V zařízeních pro zajištění cizinců k 31. březnu 2016 pobývalo 93 osob. V ZZC Bělá pod Bezdězem bylo k tomuto datu zjištěno 25 jedinců, v ZZC Vyšší Lhoty 22 jedinců a v ZZC Drahonice 46 jedinců. Mezi hlavní zjištěné národnosti v českých ZZC momentálně patří **občané Ukrajiny (33), občané Iráku (18), Afghánistánu a Alžírsko (po 5 jedincích)**. V současné době se v českých ZZC nachází 11 žen a 6 dětí (ZZC Bělá Jezová).

Za sledované období bylo propuštěno celkem 11 osob, dublinská procedura se každá týkala 2 osob, ke správnému vyhoštění naopak došlo v 3 případech. Ve zbylých 6 případech došlo k propuštění do vnitrozemí.

2. Situace v Evropské unii

Několik členských států nadále pokračuje v dočasných kontrolách na vnitřních schengenských hranicích (konkrétně Německo, Rakousko, Švédsko, Norsko, Dánsko a Belgie).

Přímé početní omezování druhotné migrace na západo-balkánské trase, se kterým začalo 19. února jako první **Rakousko**, následně začalo uplatňovat **Slovinsko, Chorvatsko i Srbsko** a v důsledku tohoto dominového efektu **došlo k uzavření makedonské hranice** pro uprchlíky. **Uzavření hranice vytvořilo tlak na Řecko**, které podle oficiálních informací hostí na svém území přes 51 000 uprchlíků.

V návaznosti na mimořádný summit EU-Turecko ze 7. března se **ve dnech 17. - 18. března uskutečnila Evropská rada**, která svými výsledky na předchozí summit navázala. Představitelé členských států EU a Turecka se domluvili na navrácení

všech nelegálních migrantů přicházejících po 20. březnu na řecké ostrovy zpět do Turecka; došlo k vytvoření přesídlovacího mechanismu 1:1, kdy za každého vráceného Syřana do Turecka bude jeden syrský občan přesídlen do EU; Turecko přislíbilo přijetí veškerých nezbytných opatření, aby zabránilo vzniku nových námořních a pozemních tras nelegální migrace do EU; oba státy se zavázaly, že budou usilovat o zlepšení humanitárních podmínek v Sýrii a EU slíbila urychlení vyplácení vyčleněných 3 mld. EUR, které se mohou do roku 2018 ještě navýšit o další 3 mld. EUR v případě vyčerpání finančních prostředků z prvního balíčku a splnění závazků. Představitelé EU, již bez účasti Turecka, následně vyzvali v rámci svých závěrů k další práci v souvislosti s hotspotsy, k podpoře kapacit Řecka nezbytných k navrácení nelegálních migrantů do Turecka, k poskytnutí mimořádné humanitární pomoci Řecku, k urychlení relokace z Řecka, rychlému přijetí návrhu týkajícího se evropské pohraniční a pobřežní stráže a k dalšímu budování budoucí struktury migrační politiky EU.

Do řešení situace v Egejském moři **jsou zapojeny i síly NATO** s mandátem podporovat národní a mezinárodní iniciativy cílící na přerušení tras nelegálního obchodu s lidmi a nelegální migrace. Aktivita vstoupily do operační fáze 7. března. Alianční lodě mohou operovat v teritoriálních vodách Řecka a Turecka. Hlavním úkolem je monitoring, průzkum a dohled za účelem sdílení informací s pobřežními hlídkami a dalšími relevantními národními představiteli Turecka a Řecka. Úkolem NATO není zastavování a vracení pašeráckých lodí. Nyní se zřizují i přímé komunikační kanály pro sdílení informací mezi aliančními misí a agenturou EU Frontex.

Z aktuálních dostupných statistických údajů lze dovozovat, že dochází k postupnému přesouvání hlavní migrační trasy do **centrálního Středomoří** (s Itálií jako vstupním bodem).

3. Relokace a přesídlování

3.1. Přesídlování - aktuální informace

V návaznosti na dobrovolný závazek České republiky a v rámci Evropského přesídlovacího schématu, plánuje Ministerstvo vnitra přesídlit v rozmezí od července 2015 do června 2017 celkem 400 uprchlíků z třetích zemí.

V lednu 2016 zahájilo Ministerstvo vnitra, ve spolupráci s Nadačním fondem Generace 21, **realizaci usnesení vlády č. 1052 o realizaci přesídlení 153 osob** irácké příslušnosti z Irácké republiky a Libanonu. K 20. březnu 2016 bylo do České republiky přesídleno celkem 89 osob.

Vzhledem k tomu, že dne 1. dubna 2016 25 osob přesídlených v rámci výše uvedeného projektu s NFG21 požádalo o ukončení mezinárodní ochrany v ČR a následně vycestovalo z České republiky do Německa, rozhodl ministr vnitra o pozastavení realizace tohoto projektu. O dalším postupu stran možného pokračování či ukončení realizace tohoto projektu bude ve čtvrtek 7. dubna 2016 jednat vláda ČR.

Jedním z opatření přijatých v rámci společné dohody EU a Turecka pro řešení migrační krize je také nový přesídlovací mechanismus syrských uprchlíků z Turecka do EU, a to především na principu 1:1 (za každého Syřana, který bude vrácen do Turecka z řeckých ostrovů, bude jiný Syřan přesídlen z Turecka do EU). K přesídlování využijí členské státy primárně své dosud nesplněné závazky, jež učinily 20. července 2015 (aktuálně zbývá přesídlit do EU na základě tohoto schématu cca 18 000 uprchlíků), případně nevyužitou relokační kvótu – 54 000 osob.

Česká republika indikovala připravenost podílet se na realizaci přesídlování syrských uprchlíků z Turecka do výše svého dobrovolného přesídlovacího závazku z 20. července 2015 – tj. 348 osob (52 osob z původního celkového závazku 400 osob již bylo přesídleno z Jordánska a Libanonu) i v rámci svého poměrného dílu z dosud nerozdělené relokační rezervy – tj. cca 1 301 osob.

Česká republika již indikovala, že v rámci zahájení výše uvedeného přesídlovacího mechanismu přijme z Turecka jednu syrskou rodinu.

V souladu se závěry Evropské rady bude Česká republika i nadále zdůrazňovat, že nový mechanismus nesmí v žádném případě vést k novým závazkům pro Českou republiku v oblasti relokace a přesídlování.

3.2. Relokace v rámci dočasných opatření ve prospěch Itálie a Řecka

Implementace relokací jak z Itálie, tak z Řecka zatím ve všech směrech vážne a samotná realizace je velmi pomalá. Ač již 21 členských států nabídlo volné kapacity pro přijetí žadatelů o azyl **v rámci relokací (celkem pro 4 235 osob), relokováno jich bylo pouze 1 100. Z Řecka** bylo ke dni 31. března 2016 relokováno **581 osob**, za sledovanou druhou polovinu března 2016 došlo k relokaci celkem 12 osob do Portugalska a Estonska. Další relokace jsou plánovány na polovinu dubna do Finska a Rumunska. **Z Itálie** bylo ke dni 31. března 2016 relokováno celkem **519 osob**, za druhou polovinu března 2016 byly uskutečněny 4 relokace do Portugalska, Francie a Finska, v rámci kterých bylo přemístěno celkem 170 osob. Další relokace jsou plánovány na začátek dubna, a to do Portugalska a do Rumunska.

V rámci svého aktivního přístupu k řešení současné migrační krize, nabídla Česká republika dne 5. 2. 2016 **v rámci relokace, přijetí prvních 20 osob z Řecka a 10 osob z Itálie. Na základě ukončených bezpečnostních prověrek ČR rozhodla o přijetí 7 osob syrské národnosti z Řecka.** Zbylých 13 osob z Řecka a všech 10 osob z Itálie musela ČR na základě výsledků bezpečnostních prověrek odmítnout – a to z důvodu, že ve složkách těchto osob, které České republice postoupilo Řecko a Itálie, nebyl dostatek kopií osobních dokladů, které by potvrdily totožnost těchto osob.

3.3. Implementace konceptu hotspots v Itálii a Řecku a plány na posílení azylových systémů těchto zemí

Ustanovení a operacionalizace hotspotů provází od samého počátku mnoho koordinačních a kompetenčních nejasností a s tím spojeným zásadním průtahům při implementaci. V Itálii jsou oficiálně 4 funkční hotpoty (Lampedusa, Pozzallo, Trapani a Taranto). Řecko v současnosti disponuje 4 funkčními hotpoty (Chios, Lesbos, Leros

a Samos). **Řecko i Itálie plánují otevření celkem 3 dalších hotspotů: Řecko (Kos) a Itálie (Augusta a Porto Empedocle).**

V souvislosti se zřizováním hotspotů v Itálii a Řecku a implementací dohody mezi EU a TR je v současné době **EASO k dispozici celkem 45 českých expertů**. Česká republika je v rámci poskytování expertů jednou z neaktivnějších zemí EU. **V současné době působí na žádost EASO v hotspotech 9 expertů MV (5 v Itálii a 4 v Řecku).**

4. Integrace a komunikace

4.1. Nový Státní integrační program (SIP)

Vláda projednala a dne 20. listopadu 2015 schválila usnesení č. 954 **o SIP pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou v roce 2016 a v letech následujících s platností od 1. ledna 2016**. Dne 2. 2. 2016 byla mezi Ministerstvem vnitra a Charitou ČR jako generálním poskytovatelem integračních služeb podepsána smlouva pro rok 2016. Podle usnesení vlády je až do konce roku 2018 dokončován asistenční integrační program pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou, které vstoupily do programu do konce roku 2015. Jedná se o cca 300 osob.

Charita ČR předala Ministerstvu vnitra první individuální integrační plány podle nových pravidel SIP a zajišťuje formou subdodávek integrační služby na místní úrovni. Systém je navázán na integrační azylová střediska Správy uprchlických zařízení MV a finančně je program zajištěn výše uvedeným usnesením vlády. SIP se týká osob s udělenou mezinárodní ochranou, které přicházejí do ČR spontánně nebo v rámci přesídlovacího a relokačního schématu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy **vybralo nového poskytovatele bezplatného kurzu českého jazyka**. Výuka probíhá zatím pouze v integračních azylových střediscích, od druhé poloviny dubna 2016 by měla výuka probíhat plošně.

4.2. Analýza nálad veřejnosti a komunikační aktivity

V souvislosti s aktuální migrační situací probíhá pravidelné informování ve všech oblastech, souvisejících s problematikou migrace. Informační aktivity jsou cíleně zaměřeny na mediální výstupy – TV, rozhlas, noviny, časopisy, propagační materiály.